

Respons

Myanmar: Intern relokalisering

Problemstilling/spørsmål:

- Er det mulig for etniske minoriteter, som Chin, å bosette seg i Yangon eller andre store byer i Myanmar?

Om etniske grupper og administrativ inndeling i Myanmar

Myanmars befolkning er etnisk svært mangfoldig. Burmesiske myndigheter anerkjenner 135 ulike etniske grupper, og personer som tilhører en av disse 135 gruppene, blir anerkjent som borgere av Myanmar. Deler av befolkningen, som for eksempel etniske kinesere og muslimske *rohingyaer*, nektes fulle statsborgerskapsrettigheter fordi deres forfedre anses å ikke ha sin opprinnelse i landet (såkalt *nonindigenous ancestry*).

Ifølge Human Rights Watch (HRW 2013, s. 111) er det åtte etniske hovedgrupper¹ i Myanmar: *Arakanere, burmanere, chin, kachin, karen, karenni, mon* og *shan*. Den desidert største gruppen er *burmanere*, som utgjør nærmere 70 prosent eller to tredjedeler av befolkningen (CIA 2013). Siden uavhengigheten i 1948, har burmesiske myndigheter fremmet en politikk som har vært pro-*burman* og pro-buddhistisk. *Chin*, som er blant de større etniske gruppene i Myanmar, utgjør om lag 2,2 prosent av befolkningen (UK Home Office 2012, s. 9). *Chin* kan deles inn i minst 6 "hovedstammer" og over 60 "understammer", som snakker minst 20 ulike språk/dialekter (HRW 2009, s. 9). Majoriteten av *chin* er kristne.

Myanmar består av 14 administrative enheter: syv regioner (tidligere kalt divisjoner) og syv stater. Regionene har en majoritetsbefolkning av *burmanere*, mens statene er hjemområdet til særskilte etniske grupper. Statene omtales også som etniske minoritetsområder.

- Regionene²: Irrawaddy, Magwe, Mandalay, Pegu, Sagaing, Tennaasserim og Yangon
- Statene: Chin, Kachin, Kayah, Karen, Mon, Rakhine og Shan

¹ *Primary races* er her oversatt til etniske hovedgrupper.

² Flere regioner (tidligere *divisions*) og stater har opplevd navneendringer, og enkelte blir omtalt ved flere navn. Et eksempel er Rakhine, som også kan bli omtalt med det tidligere navnet Arakan.

De mest omfattende voldelige, og også væpnede, sammenstøt, samt de mest omfattende brudd på menneskerettighetene i Myanmar, har skjedd - og skjer - i etniske minoritetsområder.

Videre er det i Myanmar fortsatt spenninger mellom den buddhistiske majoriteten og kristne og muslimske minoriteter, og det foregår overgrep og diskriminering basert på religiøs tilknytning, tro eller praksis (U.S. Department of State 2012, s. 2).

Om alle, også etniske minoriteter, kan bosette seg i Yangon eller andre store byer

Yangon og Mandalay er de to største byene i Myanmar, og ligger i henholdsvis Yangon og Mandalay Region. Begge byene ligger i regioner dominert av *burmanere*.

Ifølge UNICEF i Yangon (møte, november 2012) kan en flytte fritt rundt i Myanmar. Også Norges ambassade i Bangkok (e-post, februar 2013) hevder at det er full bevegelsesfrihet i Myanmar, med unntak av for *rohingyaer*, men at de væpnede konfliktene i praksis har begrenset bevegelsesmulighetene i landet. Norsk Folkehjelp i Yangon (møte, november 2012) uttalte at det ikke er formelle hindringer for at hvem som helst³ kan bosette seg i Yangon, med unntak av *rohingyaer*.

Det absolutte flertallet av *rohingyaer* får ikke burmesisk statsborgerskap, er ikke i besittelse av andre ID-dokumenter enn eventuelt et såkalt *white card*⁴, og opplever store reiserestriksjoner. Det som er omtalt i denne responsen vedrørende muligheten til å reise og flytte fritt i Myanmar gjelder ikke for *rohingyaer* eller andre statsløse.

Det er ingen lover i Myanmar som eksplisitt beskytter eller sikrer friheten til å reise/forflytte seg fritt innad i landet (U.S. Department of State 2013, s. 22)⁵. På regionalt og lokalt nivå finnes det pålegg, direktiv og forskrifter⁶ som i praksis snarere begrenser bevegelsesfriheten. Ifølge amerikanske myndigheter er det lovpålagt at personer som skal overnatte et annet sted enn sitt registrerte faste bosted, må informere lokale ledere i sin landsby eller sin krets (*ward*⁷) på forhånd. Videre må alle som er vertskap for personer som ikke er fast bosatt i et hushold, føre en gjesteliste som de må fremlegge for myndighetene. Tjenestemenn på krets nivå (*ward*) har tidligere år kommet på uanmeldte nattlige kontroller av boliger for å sjekke om det finnes uregistrerte besøkende. Ifølge amerikanske myndigheter ble det i 2012, i motsetning til tidligere år, ikke rapportert om uanmeldte nattlige kontroller utenfor de såkalte konfliktområdene.

Burmesiske myndigheter begrenser bevegelsesfriheten til internt fordrevne, flyktninger og statsløse. Muligheten til å reise fritt innad i Myanmar er først og fremst knyttet til at en er i besittelse av ID-dokumenter (U.S. Department of State 2013, s. 22). Siden 1989 har Myanmar hatt fargekodete identitetskort knyttet til tre typer av statsborgerskap: **rosa** kort for såkalte *full*

---

³ I e-post til Landinfo i mars 2013 nyanserte Norsk Folkehjelp dette med å si at det er en forutsetning for å flytte fritt i Myanmar at en er borger av Myanmar og har ID-kort. Se side 3 i denne responsen.

⁴ Fra 1995 begynte burmesiske myndigheter å utstede Temporary Registration Card (TRC), også kjent som "white card", til *rohingyaer*. Dette er ikke bevis på statsborgerskap, og ikke alle *rohingyaer* har mottatt et slikt "white card".

⁵ Hele dette avsnittet baserer seg på U.S. Department of State 2013, s. 22.

⁶ Pålegg, direktiv og forskrifter er Landinfos oversettelse av *orders, directives, and instructions*.

⁷ *Ward* er en administrativ enhet. *Ward* er på et lavere administrativt nivå enn *township* (kommune). Det er mer enn 300 *townships* i Myanmar, og mer enn 2500 *wards*.

Respons Myanmar: Intern relokalisering

citizens, **blå** for *associate citizens* og **grønne** for *naturalised citizens*.⁸ Å være innehaver av rosa kort, det vil si å inneha fullt statsborgerskap, gir personen stemmerett, bevegelsesfrihet og tilgang til offentlige tjenester (TBC 2012, s.40). I realiteten er noen ganger faktorer som etnisitet og hvor i landet man er fra av betydning når myndighetene håndhever reguleringer knyttet til reise, også for de som er i besittelse av rosa ID-kort (U.S. Department of State 2013).

Ifølge Norsk Folkehjelp i Yangon (e-post, mars 2013) kan man uavhengig av etnisk tilhørighet, med unntak av *rohingyaer*, flytte og bosette seg stort sett hvor man vil i Myanmar, og i hvert fall til Yangon. Dette gjelder såfremt man har ID-kort og dermed også er registrert som borger av Myanmar. Det avgjørende er dermed ikke etnisitet, men at man er borger av Myanmar **og** har ID-kort. Borgere med ID-kort må melde fra både der de flytter fra og til: "[...] melde fra til *Ward Office* i den *Township* de drar fra og kommer til" (Norges ambassade i Bangkok, april 2013). Norsk Folkehjelp i Yangon (e-post, mars 2013) opplyser også at en ved flytting internt i Myanmar må søke/melde fra om dette.

Den burmesiske diasporaen er forholdsvis stor. Burmesiske myndigheter oppfordrer nå burmesere i eksil til å reise hjem og bidra til å gjenoppbygge landet. I løpet av 2012 har mange returnert til Myanmar, også fremtredende opposisjonelle (U.S. Department of State 2013, s. 23). Ifølge en ansatt på et universitet i Thailand, som jobber med ulike problemstillinger knyttet til Myanmar, er det relativt trygt for politiske aktivister å returnere til Myanmar (møte i Thailand, november 2012).

Borgere av Myanmar som returnerer fra utlandet skal kunne skaffe seg ID-kort, hvis de ikke allerede er i besittelse av ett. I praksis kan dette imidlertid være vanskelig fordi det ofte er svært tidkrevende (Norsk Folkehjelp, mars 2013). Ifølge samme kilde er det ikke manglende vilje hos myndighetene, men manglende evne hos et tungrodd byråkrati som kan vanskeliggjøre anskaffelse av ID-dokumenter.

U.S. Department of State (2013, s. 22) hevder at burmesiske myndigheter ikke fullt ut har samarbeidet med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), og andre humanitære organisasjoner, om å gi beskyttelse til blant annet internt fordrevne og hjemvendte flyktninger. Samme kilde hevder videre (s. 23) at det ikke eksisterer noen formell politikk eller prosedyrer for å garantere sikkerheten til returnerte eksilburmesere.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos responser og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke-offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, og kildegrunnlaget vil ikke nødvendigvis være like bredt som i våre temanotater. Responser er utarbeidet innenfor begrensede tidsrammer og vil i liten grad inneholde bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør

⁸ Se blant annet Landinfo (2010), s. 9 og 10.

være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Skriftlige kilder

- CIA, dvs. Central Intelligence Agency (2013). *The World Factbook - Burma*. Washington D.C.: CIA. Tilgjengelig fra <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html> [lastet ned 24. april 2012]
Nettversjonen oppdateres ukentlig.
- Landinfo (2010, 24. november). *Myanmar: Pass, ID- og underlagsdokumenter*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra http://landinfo.no/asset/1482/1/1482_1.pdf [lastet ned 25. mars 2013]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2009, 28. januar). "We Are Like Forgotten People". *The Chin People of Burma: Unsafe in Burma, Unprotected in India*. New York: HRW. Tilgjengelig fra http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma0109web_0.pdf [lastet ned 24. april 2013]
- HRW, dvs. Human Rights Watch (2013, 22. april). *All You Can Do is Pray. Crimes Against Humanity and Ethnic Cleansing of Rohingya Muslims in Burma's Arakan State*. New York: HRW. Tilgjengelig fra http://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma0413webwcover_0.pdf [lastet ned 26. april 2013]
- TBC, dvs. The Border Consortium (2012, 31. oktober). *Changing Realities, Poverty And Displacement In South East Burma / Myanmar*. Bangkok: TBC. Tilgjengelig fra <http://www.tbcc.org/resources/resources.htm#idps> [lastet ned 26. april.2013]
- UK Home Office (2012, 2. februar). *Burma (Myanmar) Country of Origin Information (COI) Report*. London: UK Home Office, Border Agency. Tilgjengelig fra <http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/sitecontent/documents/policyandlaw/coi/burma1/report-0212.pdf?view=Binary> [lastet ned 24. april 2013]
- U.S. Department of State (2012): *International Religious Freedom Report for 2011*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/documents/organization/192827.pdf> [lastet ned 30. april 2013]
- U.S. Department of State (2013, 19. april). *Country Report on Human Rights Practices for 2012 – Burma*. Washington D.C.: U.S. Department of State. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/documents/organization/204400.pdf> [lastet ned 25. april 2013]

Muntlige kilder

- Ansatt ved et universitet i Thailand. Møte i Thailand 8. november 2012.
- Norges ambassade i Bangkok. E-poster 28. februar 2013 og 5. april 2013.
- Norsk Folkehjelp i Yangon. Møte i Yangon 13. november 2012. E-post 18. mars 2013.
- UNICEF i Yangon. Møte i Yangon 11. november 2012.

© Landinfo 2013

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.